

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „СВ.СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ”

С. АНТОН, ОБЩИНА АНТОН, СОФИЙСКА ОБЛАСТ

ул. „България” №47 тел 07186 / 0883445808, e-mail : ou_anton@abv.bg

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

Етичният кодекс е създаден на основание чл.175, ал.1, 2 и 3 от Закона за предучилищното и училищното образование, приет от Педагогическия съвет на проведено заседание на 18.09.2026г. /съгласно чл. 263, ал. 1, т. 14, с решение на Обществения съвет от 18.09.2026г. /съгласно чл. 269, ал. 1, т.11 от ЗПУО./ и от Ученическия съвет на 18.09.2026г

ВЪВЕДЕНИЕ

Етичният кодекс на училищната общност представя стандартите за етично поведение на работещите с деца специалисти в сферата на образованието и регламентира етичните правила, които следва да се прилагат при изпълнение на служебните им задължения и в ситуация на конфликт на интереси. Установява общи норми на поведение.

НОРМАТИВНА ОСНОВА

Конвенцията на ООН за правата на детето;
Европейската харта за правата на човека;
Конституция на РБ;
Закон за защита правата на детето;
Закон за защита правата на човека;
Закон за предучилищното и училищно образование;
Стандарт за приобщаващо образование.

РАЗДЕЛ I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Съгласно чл.2,ал.2 от ЗПУО участниците в образователния процес са децата, учениците, учителите, директорите и другите педагогически специалисти, както и родителите. Като правни субекти на образователния процес, те трябва да си партнират помежду си.

Чл.1 (1) Етичният кодекс е създаден на основание Чл. 175. (1) от ЗПУО и е подчинен на общите принципи в системата на предучилищното и училищното образование:

1. Единна държавна образователна политика за осигуряване правото на предучилищно и училищно образование;

2. Ориентираност към интереса и към мотивацията на детето и на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
3. Равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик;
4. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование;
5. Хуманизъм и толерантност.

Чл.2. Този кодекс определя правилата за поведение на служителите в училището и има за цел да повиши общественото доверие в техния професионализъм и морал, както и да издигне престижа на учителската професия.

Чл.3 (1). Дейността на учителите, служителите и работниците от Основно училище „Св. Св. Кирил и Методий” – с. Антон се осъществява при спазване принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа неутралност, прозрачност, отговорност и отчетност.

(2). Всеки учител, служител и работник е длъжен да изпълнява служебните си задължения, като:

- спазва действащото в Република България законодателство;
- осъществява действия, предлага и взема решения, водещи до елиминиране на произвола и до укрепване на доверието към културно-просветната институция;
- се отнася любезно, възпитано и с уважение към всеки, зачитайки правата и достойнството на личността и не допуска каквито и да са прояви на дискриминация;
- следва поведение, което не накърнява престижа на учебното заведение, както при изпълнение на служебните си задължения, така и в своя обществен и личен живот;
- изпълнява възложените му функции и осъществява дейността си компетентно, обективно и добросъвестно като се стреми непрекъснато да подобрява работата си в интерес на гражданите и защитава интересите на училището.

РАЗДЕЛ II. ЦЕЛИ НА КОДЕКСА

Чл.4. Етичния кодекс има за цел:

- (1). Да представи основните ценности и принципи, които регламентират правата, задълженията и взаимоотношенията между участниците в училищната общност.
- (2). Да утвърди волята и стремежа на училищната общност за етичност в отношенията с подрастващите и зачитане на личността на детето.

РАЗДЕЛ III. ЕТИЧНИ НОРМИ И ПРИНЦИПИ НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

Чл.5. Служителите в Основно училище „Св. Св. Кирил и Методий” – с. Антон изпълняват своите функции като се ръководят от основните ценности и принципи:

1. Професионална компетентност – учителят, служителят и работникът притежава знанията, уменията и квалификацията за заеманата длъжност.
2. Ефективност - учителят, служителят и работникът постига максимални резултати от труда при минимално физическо и психическо усилие и разход на ресурси.
3. Отговорност и изпълнителност - учителят, служителят и работникът имат развито чувство на дълг при изпълнение на трудовите си задачи.
4. Услужливост - учителят, служителят и работникът са отзивчиви към търсещите информация, услуги или съдействие.
5. Вежливост - учителят, служителят и работникът имат устойчиво и любезно поведение.

6. Честност - учителят, служителят и работникът коректно представят своята гледна точка.
7. Лоялност - учителят, служителят и работникът се отнасят почтено и уважително към училището, към работещите в него и към учениците.
8. Подходящ външен вид - учителят, служителят и работникът се стремят да изглеждат по начин, съответстващ на средата, в която работят.

РАЗДЕЛ IV. ПОВЕДЕНИЕ И ОБЛИК НА УЧИТЕЛИТЕ И РАБОТЕЩИТЕ В УЧИЛИЩЕ

Чл.6. Всеки учител и служител е длъжен да познава и спазва:

1. Специфичните за образователната система нормативни документи.
2. Закона за защита на класифицираната информация.
3. Закона за закрила от дискриминация
4. Етичния кодекс на работещите с деца.
5. Вътрешно-училищните документи – правилници, инструкции, инструктажи и др.

Чл.7. Ръководството на Основно училище „Св. Св. Кирил и Методий”– с. Антон, учителите, служителите и работниците са длъжни да проявяват висок професионализъм, безпристрастност и активност при провеждането на държавната политиката на Министерството на образованието и науката /МОН/ .

Чл.8. При изпълнение на своите задължения се придържат към лоялно поведение и почтеност в действията си като създават увереност у ръководителя, чиято дейност подпомагат.

Чл.9.(1) Учителят, служителят и работникът изпълнява задълженията си честно и безпристрастно.

(2) Учителят, служителят или работникът, които са напуснали Основно училище „Св. Св. Кирил и Методий”– с. Антон нямат право да се възползват, да злоупотребяват или да изнасят информация, която им е станала известна поради или във връзка с длъжностите, които са заемали.

Чл.10. Учителят, служителят и работникът изпълняват задълженията и функциите, вменени му с длъжностната характеристика и стриктно изпълняват актовете и заповедите на горе стоящите органи.

Чл.11. Учителят, служителят и работникът изпълняват законосъобразните нареждания на директора.

Чл.12. Учителят, служителят и работникът споделят открито и честно с директора проблемите, с които се сблъскват в своята работа, както и своите идеи и предложения за тяхното решаване.

Чл.13. (1) Учителят, служителят и работникът следва да противодействат на корупционни прояви и на други неморални такива, които биха уронили престижа и доброто име на ОУ „Св. Св. Кирил и Методий”– с. Антон.

(2). Всеки един от учителите, служителите и работниците може да ползва имуществото, документите и информацията на училището само за осъществяване на служебните си задължения.

Чл.14. (1) Учителят, служителят и работникът са длъжни да спазват поведение, съобразено със законите, с общоприетите морални норми и общочовешки ценности, както и да не уронват престижа на Основно училище „Св. Св. Кирил и Методий”– с. Антон и да пазят авторитета на институцията, която представляват.

Чл.15. Учителят, служителят и работникът изпълняват добросъвестно трудовите си задължения при спазване на дадените им указания от висшестоящите органи.

Чл.16. Учителят, служителят и работникът се стремят да не предизвикват с поведението си конфликтни ситуации, а при възникването на такива се стремят да ги преустановят или разрешат като запазват спокойствие, контролират емоциите и

действията си и не допускат участие в скандали и прояви, несъвместими с добрите нрави.

Чл.17. (1) Учителят, служителят и работникът се стремят да декларират точно и навреме данните за определяне на данъчните задължения и да погасяват своевременно финансовите си задължения, така че да не уронват престижа на образователната институция.

(2) Учителят, служителят и работникът трябва да бъдат честни и точни по отношение на всякакви финансови въпроси, имащи отношение към професионалните взаимоотношения.

Чл.18. Учителят, служителят и работникът не могат да извършват дейности, забранени от закона, както и да получават приходи от забранени със закон дейности.

Чл.19. (1) Учителят, служителят или работникът придобиват и управляват личната си собственост по начин, който не поражда никакво съмнение за възползване от служебното си положение.

(2) От учителя, служителя или работника се очаква да избягва сблъсъка между служебните си задължения и личните си интереси.

Чл.20. (1) Учителят, служителят и работникът се стремят да повишават своя професионализъм и квалификация, чрез придобиване на нови знания и умения, свързани с длъжността и се стараят да развиват собствения си потенциал и да постигат увеличаване ефективността и качеството на работата.

(2) Всеки един от учителите, служителите и работниците следва да извършва дейността си компетентно, добросъвестно и отговорно, като се стреми към непрекъснато усъвършенстване и повишаване на своята компетентност.

(3) Когато на учителя, служителя или работника е възложена задача, чието изпълнение може да доведе до конфликт на интереси, те са длъжни своевременно да информират директора.

(4) Учителят, служителят или работникът не трябва да използват своето служебно задължение за осъществяване на свои лични или семейни интереси.

РАЗДЕЛ V. ОТНОШЕНИЕ НА УЧИТЕЛЯ КЪМ КОЛЕГИТЕ

Чл.21. В своите колегиални взаимоотношения учителите, служителите и работниците се ръководят от принципите на лоялност, взаимно уважение, сътрудничество и йерархична подчиненост. Всеки един учител, служител и работник е длъжен да не допуска поведение, което накърнява достойнството и правата на личността.

Чл.22. Учителят, служителят и работникът нямат право да уронват доброто име или да поставят под съмнение професионализма на колегите си чрез неуместни изявления или действия. Недопустимо е отправянето на обиди между учители, служители и работници, както и дискриминационни прояви в отношенията помежду им.

Чл.23. Учителят, служителят и работникът е длъжен да помага на колегите си за изпълнение на техните служебни задължения в рамките на своята компетентност и функции.

Чл.24. Със своето лично поведение и чувство за отговорност учителят, служителят и работникът трябва да дава пример на останалите си колеги, а ръководството и директорът на своите подчинени.

РАЗДЕЛ VI. ОТНОШЕНИЕ НА УЧИТЕЛЯ И РАБОТЕЩИТЕ В УЧИЛИЩЕ КЪМ УЧЕНИЦИТЕ

Чл.25. Учителят, служителят и работникът предоставят качествени услуги, достъпни за всички, като изпълняват задълженията си безпристрастно и без предубеждения,

създавайки условия на равнопоставеност на разглежданите случаи и засегнатите лица. В дейността си строго се придържат към нормите, установени в Етичния кодекс за работа с деца.

Чл.26. Учителят, служителят и работникът участват активно в процеса на подобряване качеството на предлаганите услуги. Те са длъжни да имат поведение, което не провокира конфликтни ситуации, а при възникването им, да се стремят към безболезнено разрешаване като контролират емоциите и реакциите си, независимо от обстоятелствата и държанието на външните лица.

Чл.27. Учителят, служителят и работникът зачитат правата на всички ученици, колеги, родители и граждани, независимо от тяхната политическа, идеологическа, расова, религиозна и етническа принадлежност, като се въздържа от дискриминационни действия и показва добро възпитание, уважение и внимателно отношение към всички.

Чл.28. Учителят, служителят и работникът, са длъжни да изпълняват своите задължения законосъобразно, своевременно и точно, добросъвестно и безпристрастно. Те са длъжни да предоставят необходимата информация при спазване на действащото законодателство.

Чл.29. Учителят, служителят и работникът отговарят на поставените им въпроси и изпълняват поставените им задачи, съгласно длъжностната си характеристика, като при необходимост пренасочват проблема към съответното компетентно лице.

Учителите, служителите и работниците на училището са длъжни да се ръководят и да спазват:

Морални отговорности към детето

Чл.30. Да подкрепят правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Чл.31. Да осигуряват на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

Чл. 32. Да не участват в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

Чл. 33. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете , да му окажат пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

Чл.34. Когато станат известни действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, да имат моралната и законова отговорност да информират органите по закрила на детето.

Чл.35. При съмнение за малтретиране да уведомяват органите за закрила на детето и да следят дали са предприети необходимите мерки.

Чл.36. Да познават симптомите на насилие над дете - физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване. Да познават и спазват законите и процедурите, защитаващи детето от насилие.

Морални отговорности към семейството

Чл.37. Да зачитат достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.

Чл.38. Да уважават ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.

Чл.39. Да информират семейството за всички решения, отнасящи се до детето, и когато е подходящо, да го включват във вземането на такива решения.

Чл.40. Да зачитат правото на семейството да бъде информирано за начина, по който работят с детето.

Чл.41. Да не използват отношенията си със семейството за лично благодетелстване. Да не влизат в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата с детето.

Чл.42. Да осигуряват конфиденциалност на информацията и да зачитат правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато имаме основания да считаме, че благополучието на детето е в риск.

Чл.43. В случаите, когато има конфликт между членовете на семейството, ще работят открито, споделяйки наблюденията си за детето, за да помогнат на всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно ще се въздържат от вземане страна в конфликта.

Чл.44. Да информират семейството и го подпомагат в случаите, когато децата използват неприемливо съдържание на уеб страници, водещи до не етични прояви.

РАЗДЕЛ VII. ВЗАИМООТНОШЕНИЕ МЕЖДУ УЧЕНИЦИТЕ

Личната отговорност на ученика означава:

Чл. 45. Да не накърнява с поведението си авторитета и достойнството на съучениците си, да не налага психическо и физическо насилие.

Чл. 46. Да оказва помощ на нуждаещите се.

Чл.47. Да прилага добронамерени и приятелски взаимоотношения със съучениците си.

Чл. 48. Да уважава различните мнения.

Чл. 49. Да не решава конфликтите с агресия, а при наличие на конфликтна ситуация да съобщи на дежурния учител или класния ръководител.

РАЗДЕЛ VIII. ОТНОШЕНИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ КЪМ УЧИТЕЛИТЕ И ДРУГИТЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ

Учениците са длъжни:

Чл. 50. Да не накърняват с поведението си авторитета на учителя.

Чл. 51. Да не възпрепятстват със своето поведение и постъпки нормалното протичане на учебните часове, както и работата на служителите в училище .

Чл. 52. Да зачитат правата, честта и достойнството на учителите и другите педагогически специалисти.

РАЗДЕЛ IX. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧИТЕЛИТЕ

Учителите имат следните права:

Чл. 53. Да бъдат зачитани правата и достойнството им.

Чл. 54. Да определят методите и средствата за провеждане на образователния процес.

Чл. 55. Да участват във формирането на политиките за развитие на училището.

Чл. 56. Да получават професионална подкрепа в процеса на изпълнение на служебните си задължения.

Чл. 57. Да повишават квалификацията си.

Чл. 58. Да бъдат поощрявани и награждавани.

Учителите имат следните задължения:

Чл. 59. Да осъществяват обучение и възпитание в съответствие с ДОС.

Чл. 60. Да опазват живота и здравето на децата и учениците по време на образователния процес и на други дейности, организирани от институциите.

Чл. 61. Да зачитат правата и достойнството на децата, учениците и другите в ПУО и да си сътрудничат и партнират със заинтересованите страни.

Чл. 62. Да поддържат и повишават квалификацията си съобразно политиките за организационно развитие на съответната институция и специфичните потребности на децата и учениците с които работят с цел подобряване на качеството на образованието.

РАЗДЕЛ X. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧЕНИЦИТЕ

Чл. 63. Учениците имат следните права:

1. Да бъдат обучавани и възпитавани в здравословна, безопасна и сигурна среда.
2. Да бъдат зачитани като активни участници в образователния процес.
3. Да избират между учебните предмети или модули, предложени от училището за изучаване в избираемите и във факултативните учебни часове.
4. Да получават библиотечно-информационно обслужване.
5. Да получават информация относно обучението, възпитанието, правата и задълженията си.
6. Да получават обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.
7. Да бъдат информирани и консултирани във връзка с избора на образование или професия.
8. Да участват в проектни дейности.
9. Да дават мнения и предложения за училищните дейности, включително за избираемите и факултативните учебни часове.
10. Чрез формите на ученическо самоуправление да участват в обсъждането при решаването на въпроси, засягащи училищния живот и училищната общност, в това число на училищния учебен план.
11. Да получават съдействие от училището и от органите на местното самоуправление при изразяване на мнението си по въпроси, които пряко ги засягат, както и при участие в живота на общността.

Чл. 64. Учениците са длъжни:

1. Да присъстват и участват в учебни часове и занимания.
2. Да съхраняват авторитета на училището и училищната общност и да допринасят за развитието на добрите традиции.
3. Да зачитат правата, честта и достойнството на другите, както и да не прилагат физическо и психическо насилие.
4. Да не участват в хазартни игри, да не употребяват тютюн и тютюневи изделия, алкохол и наркотични вещества.
5. Да не носят оръжие, както и други предмети, които са източници на повишена опасност.
6. Да носят ученическата си лична карта в училището и извън него.
7. Да представят на своите родители и на педагогическите специалисти ученическата си книжка и бележника за кореспонденция.
8. Да спазват Правилника за дейността на училището.
9. Да не възпрепятстват със своето поведение и постъпки нормалното протичане на учебните часове.
10. Да не използват мобилните си телефони по време на учебните часове.
11. Да се явяват в училището с облекло и във вид, които съответстват на положението им на ученици и на добрите нрави.

14. Да опазват и поддържат материално-техническата база на училището в добро състояние и при пълно спазване на определените санитарно-хигиенни и противопожарни норми.

РАЗДЕЛ XI. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЕ НА РОДИТЕЛИТЕ

Родителите имат следните права:

Чл. 65. Периодично и системно да получават информация за успеха и развитието на децата си в образователния процес, за спазването на правилата в училището и приобщаването им към общността.

Чл. 66. Да се срещат с ръководството на училището, с класния ръководител, учителите и другите педагогически специалисти в определеното им приемно време или в друго удобно за двете страни.

Чл. 67. Да се запознаят с УУП.

Чл. 68. Да присъстват и при желание от тяхна страна да бъдат изслушвани когато се решават въпроси, които засягат права и интереси на ученика.

Чл. 69. Най-малко веднъж годишно да получават информация, подкрепа и консултиране в училище по въпроси, свързани с образованието, кариерното и личностното развитие на децата им.

Чл. 70. Да избират и бъдат избирани в общественния съвет на училището.

Чл. 71. Да изразяват мнение и да правят предложение за развитие на училището.

Родителите имат следните задължения:

Чл. 72. Да осигуряват редовното присъствие на ученика в училище.

Чл. 73. Редовно да се осведомяват за своите деца относно приобщаването им в училищната среда, успеха и развитието в образованието и спазването на училищните правила.

Чл. 74. Да спазват правилника за дейността на училището за спазването от страна на ученика.

Чл. 75. Да участват в процеса на изграждане на навици за самоподготовка като изграждането на умение за учене през целия живот.

Чл. 76. Да участват в родителските срещи. Да се явяват в училище след покана от учител, директор или друг педагогически специалист.

РАЗДЕЛ XII. ВЗАИМООТНОШЕНИЕ МЕЖДУ РОДИТЕЛИТЕ И УЧИТЕЛИТЕ

Чл. 77. Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и училището се осъществява чрез индивидуални консултации, родителски срещи, обучения, както и всеки път когато конкретна ситуация или поведение на ученика го прави необходимо.

Чл. 78. Средство за постоянна връзка между училището и родителя е бележника за кореспонденция.

Чл. 79. Средство за връзка със семейството на ученика може да бъде и електронната поща на един от родителите.

Чл. 80. Изграждане и поддържане отношения на уважение, доверие, сътрудничество и коректност.

РАЗДЕЛ XIII. ВЗАИМООТНОШЕНИЕ МЕЖДУ РОДИТЕЛИ И УЧЕНИЦИ

Чл. 81. Родителите да мотивират децата за активно участие в образователно-възпитателния процес.

Чл. 82. Родителите да дават добър пример на децата си.

Чл. 83. Учениците да уважават авторитета на родителите.

РАЗДЕЛ XIV. ОБЩЕСТВЕН СЪВЕТ

Чл.84. С цел създаване на условия за активни и демократично функциониращи общности към всяко училище се създава обществен съвет. Общественият съвет е орган за подпомагане на развитието на училището и за граждански контрол на управлението им. Общественият съвет в училището участва в създаването и приемането на етичен кодекс на училищната общност и спазва етичните норми на училищната общност.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл.85. Всички констатирани нарушения в настоящия кодекс се разглеждат от комисията по етика към Основно училище „Св. Св. Кирил и Методий”– с. Антон

Чл.86. Комисията по етика е съставена от представител на:

- работодателя;
- педагогическия персонал;
- непедагогическия персонал.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл.87. При първоначално постъпване на работа всеки един учител, служител или работник е длъжен да се запознае с разпоредбите на настоящия кодекс като подписва Декларация.

Чл.88. При неспазване на нормите на поведение, съдържащи се в Етичния кодекс, на всеки учител, служител или работник ще се налагат санкции.

Чл.89. ЕТИЧНА ДЕКЛАРАЦИЯ НА УЧИТЕЛЯ

С всички свои думи и действия:

- 1.Ще работя за утвърждаване на професията и ще пазя нейната репутация и престиж.
- 2.Ще уважавам правата, задълженията и свободите на детето и неговото семейство, както и на всички, с които контактувам в своята работа.
- 3.Ще спазвам ценностите и принципите за професионално поведение, залегнали в Етичния кодекс на работещите с деца професионалисти.
- 4.Разбирам и приемам да следвам написаното в Етичния кодекс и съзнавам, че ако го наруша, уронвам престижа на професията и нанасям вреда не само на себе си, но и на моите колеги професионалисти.
- 5.Да пазя поверените ми тайни.
- 6.Да съм готов да помогна, когато е необходимо.
- 7.Да не клеветя, да защитавам тези, с които работя, и да не ги критикувам публично.
- 8.Да поемам справедлив дял от общата работа.
- 9.Да уважавам правото на личен живот на другите и да не бъда прекалено любопитен.
- 10.Да връщам дълговете, услугите и комплиментите, независимо колко са верни те.

Настоящият етичен кодекс влиза в сила от деня на утвърждаването му от директора на училището.

